

Taxa postala
plátite fu num.
No 224718 923.

Szerkesztőség
és kiadóhiv-
tal: Oluj-
lozavár,
Budapest
Atér 21 e 8

Baron L. Pop (v. Brassai)
Telefon: 9-77. Előfizetők
Havonta 110, negyedévre 420
évre 600, egészévre 1200
Földre: Havonta 1, negy-
edévre 4, egészévre 16
A hirdetések díjazás szerint
„ÚJ KELET” az erdélyi és bánáti
szolidaritás napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg

ÚJ KELET

ESTIÓPÁRTI NAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Késiratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Felső
164 szerkesztő Jámor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constanti Nr 31

Ára 5 lej

Kedd, 1932 NOV. 8.

5693. ÉV
CHESVAN 9.

XV. ÉVF.
253. SZÁM

Lélektani mérleg

Ismét lezajlott egy német birodalmi választás. Ebben az évben immár a harmadik.

Mint előrelátható volt, ez a választás sem hozta meg a politikai helyzet teljes tisztázását, de néplelektani vonatkozásokban rendkívül érdekes tanulságokat nyújt.

A tegnapi lezajlott választás egyik legkivívőbb és egyben legmegnyugtatóbb eseménye: a hitleristák viszonylag súlyos tévesztése és ugyanakkor a kommunisták erőteljes előretörése.

Ami azt jelenti, hogy a radikális szellem nem vesztett erejéből Németországban, de más vonalra toldott el.

Hitlerék vesztesége azonban nem a kommunisták előretörését segítette elő. Hitlerék súlyos szavazatvesztése annak tudható be, hogy tömegeiknek egyrésze — kiábrándulva bálványának örökös frázisaiból, fenyegetéseiből, valóságban azonban tévova tehetetlenségéből — részben tartózkodott a szavazástól, részben pedig a reakciós polgári pártokhoz, így Hugenbergékhez és a német néppárthoz csatlakozott.

A kommunisták előretörésének más lélektani magyarázata van. Már az a tény is, hogy a kommunisták kerekén anyai mandátumot nyertek, mint amennyit a szociáldemokraták vesztek, azt látszik bizonyítani, hogy az ugynevezett marxista tömegek körében egyre inkább terjed a szociáldemokráciából való kiábrándulás hangulata és szinte minden választáson újabb és újabb tömegek pártolnak át tőlük a kommunistákhoz.

Ennek a körülménynek magyarázatát a szociáldemokrata vezetők magatartásán kívül a gazdasági helyzet egyre fokozódó súlyossága és a Papen-kormány anti-szociális politikája adja meg, mely az osztályellentétet végső kiéleződésére föltöbbé alkalmas.

Ennek ellenére a német szociáldemokrácia teljes fellőrdéséről beszélni még igen korai volna, mert hiszen mandátumok száma — egyelőre — huszonegygyel mulja felül a kommunistákét.

A tegnapi választásokon egyébként egyedül a centrumpárt bizonyult megintathatatlannak és kikezdehetetlennek.

Ez a párt, a maga szilárdágában való, ságos oázisnak látszik a német politikai élet dinamikus hullámzásában, aminek lélektani magyarázatára az a feltevés kínálkozik, hogy a centrumpárt a mérsékelt polgárság legötudatosabb rétegeinek foglalatja, egyben pedig egyetlen szilárd bástya a szélső radikális hatalmas ostromában.

A tegnapi német választások ismét nem hoztak megnyugtató stabilitást a politikai életben, de a helyzet lélektani háttérét és mérlegét pontosan tükrözik. Egy forrongó és átalakuló ország lelki és szellemi tükröképpé nyújtják az új eredmények, melyekből csak két pozitívum világlik ki, nevezetesen a náci erejének megerősése és a baloldali radikális szellem megerősödése.

A reakciós polgári pártok javára történt kedvező eltolódások viszont lényegesen nem zavarják a tényleges erő és lélektani állapotok képét.

Lassalle és a kampóskeresztesek

Ki járt Breslauban, amelynek hegy van a közepén, bájosan kiépített ormokkal és hegyoldallal, ki ismeri a kedves várost, lengyel és porosz keverék, vidám és eredeti. Mindig jó művészete volt, sok neves tudósa és egy világhíres embere: Lassalle Ferdinand.

Mi közünk volt Lassalle Ferdinand-hoz?

Annyi, mint Marxhoz, annyi mint Heinehoz. Marx már nyolcéves korában nem tartozott a zsidó közösséghez, Heine később tért ki, érett korában, miután tagja volt egy zsidó egyesületnek, a „Verein der Kultur und Wissenschaft des Judenthums” című nagy ambícióval megindult, de gyorsan széjjelcsélt közületnek. Széjjelcsélt, mert Edvard Gans, a híres jogtudós, aki az együletet alakította és

Szokatlanul nyugodt atmoszférában zajlottak le a vasárnapi német választások

A kommunisták előretörtek, Hitlerék tért veszítettek

A szociáldemokraták is elveszítettek tizenegy mandátumot — a kommunisták javára. Hugenbergék és a néppárt előretörtek a választásokon. A centrum megtartotta eddigi pozíciójának nagyrészt

Ismét negatív a német választások eredménye

Berlin, november 7. Amit a berlini közlekedési sztrájk végsőkig feszült és forradalmi jellegű hangulatából legkevésbé sem lehetett következtetni: a tegnapi német birodalmi választások példátlanul nyugodt atmoszférában zajlottak le. Nagyban hozzájárulhatott ennek a nyugodt atmoszférának kialakulásához talán az is, hogy a baloldali szélsőségesek pártja: a kommunisták párt, előre érezte erejének fölényes megnövekedését, viszont a hitleristák pártjuk dekadenciájának megérzése miatt tartózkodtak, minden valószínűség szerint, a súlyosabb rendezarásoktól.

Nem lehetetlen azonban, hogy éppen a pénteki és szombati véres sztrájkeseemények tompították le a választási nap forradalmi hangulatát, amely minde-

ideig véres atrocitásokban robbant ki. Ama pozitívum mellett, hogy a tegnapi választásokon a hitleristák jelentékeny tért veszítettek, viszont a kommunisták lényegesen megerősödtek: a választások eredménye mégis negatív. Negatív pedig azért, mert egyetlen pártnak sem sikerült megszereznie az abszolút többséget, viszont a jelenlegi választásokon sem alakult ki olyan platform, mely a weimari koalíció újabb életrehívását lehetővé tenné.

Eppen ezért nem túlzás abba a jóslatba bocsájtkozni, hogy a Papen-kormány diktatúrája, a fentiekre való hivatkozással, továbbra is tartani fogja magát és ismét parlament nélkül fog kormányozni.

sem a német nemzetiek, sem a német néppárt előretörése nem lényeges.

Hugenbergék növelték meg mandátumaik számát és ezzel együtt ötven képviselőjük vonul be a parlamentbe. A német néppárt négy mandátummal megnövekedve 11 képviselőt küld az új birodalmi gyűlésbe.

A többi polgári pártok közül a bajor néppárt négy mandátumot veszített, míg a jelentéktlenebb polgári pártok, így az állampárt, a demokraták és a többi kisebb töredékpártok választási eredményeiről még nem futottak be a választási eredmények, de minden valószínűség amellet szól, hogy ezek a pártok teljes vereséget szenvedtek.

A választási eredmények eddig ismeretes statisztikája

Hitlerék veszteségeinek magyarázata

Hitlerék tévesztéseinek bekövetkezését nagyjában az összes német és külföldi lapok bejósolták. Ez a jóslat csaknem precíz pontossággal következett be: Hitlerék a jelenlegi választásokon harmincöt mandátumot veszítettek, ami körülbelül husz-huszonöt százalékos veszteséget jelent.

A legnagyobb veszteséget az okozta a hitlerista párt számára, hogy csalódott s az eddig szilárdan mögötte álló választópolgárainak tekintélyes része egyáltalában nem vett részt a választásokon, viszont a párt kispolgári és polgári elemei ezuttal a német nemzetiek (Hugenbergék) és a német néppárt (Stresemann volt pártja) jeleltjére adta le szavazatát.

megtorpant, sőt most már határozottan a visszafejlődés útjára lépett, addig a marxista front most is sértetlenül került ki a választási küzdelemből.

Sértetlenül pedig azért, mert bár a szociáldemokraták 11 mandátumot veszítettek a tegnapi választásokon, viszont a kommunisták mandátuma a szociáldemokraták által elveszített 11 mandátummal megsaporodott.

A két szocialista munkáspártot számbeli veszteség tehát nem érte, csupán eltolódások történtek a kommunisták javára, ami viszont csak azt jelenti, hogy a marxista ideológiában nevelt tömegek egy része elvesztette hitét és bizalmát a szociáldemokrata párt politikájában és forradalmi célkitűzéseinek komolyságában.

A szociáldemokraták és kommunisták mellett egyedül a centrumpárt az, melynek tömegei nagyjában ezen a választáson is szilárdan tartották ki a párt mellett. Ezek a tömegek számban nem növekedtek meg, sőt bizonyos veszteséget is mutatnak, de viszont pozícióiknak nagyrészt továbbra is megtartották.

Hugenbergék és a néppárt megerősödése

A polgári pártok közül két nacionalista és reakciós színezetű párt tört előre ezen a választáson. Nyilvánvaló azonban, hogy ez az előretörés a Papen-kormány morális és a nehézipari trösztök anyagi támogatásával jött létre, hiszen ez áll: Hugenbergék és a néppárt az, amely Papenékhez közel áll.

Minden erőfeszítés ellenére azonban

Berlin november 7. A birodalmi gyűlési választásokon az érvényes szavazatok száma 353 millió. Az új birodalmi gyűlés 30-al kevesebb képviselőt fog számlálni, mint a régi, melyben 608 mandátum birtokosa foglalt helyet. A német nemzeti párt, a német néppárt és a kommunisták előretörtek, a többi pártok teret veszítettek. A nemzeti szocialisták 195 (júliusban 230), a szociáldemokraták 121 (133), a kommunisták 100 (júliusban 89), a centrum 70 (76), Hugenbergék 50 (júliusban 40), a bajor néppárt 18 (22), a német néppárt 11 (7) képviselővel vonulnak be az új törvényhozásba.

Az utóbbi években nem volt példa ilyen nyugodt választásra, mint amilyen a tegnapi volt. Összetűzések mindössze Szászország néhány községében fordultak elő, de ezek az incidensek is jelentéktelenek voltak.

A politikai harcnak egyetlenegy halálos áldozata sincs.

A leadott szavazatok száma egy és háromnegyedmillióval kevesebb, mint a július 31-én megtartott választásokon. A szavazásban való részvétel 79 százalék, júliusban 84 százalék volt.

A német nemzetiek és a kommunisták 700-700 ezerrel több szavazatot kaptak, mint júliusban. A nem szocialisták számaránya 37,4 százalékról 33 százalékra csökkent, a kommunistáké 14,4 százalékról 17 százalékra nőtt.

A szociáldemokraták egyszázalékot vesztek s most is 20,5 százalékos arányszámmal a nemzeti szocialisták után a birodalmi gyűlés második legnagyobb pártja maradtak. A centrum két tized százalékot veszített júliusi számarányához képest.

vezette, nem tudott katedrához jutni csak olyképp, hogy kitért. Heine nagyon megharagudott rá és egyik híressé vál veresében, amely így kezdődik: „Und du bist zu Kreuz gekrochen” — csunyan megkorholta. Aztán pedig ő maga is kitért, nem azért, hogy katedrát, hanem hogy „belépőjegyet kapjon az európai kultúrába”. Nekünk zsidóknak semmi közünk tehát az ember Heinehoz, de közünk van a poétához és ha zsidó kultúrember Párizsban jár, soha el nem mulasztja, hogy el ne menjen egy kavicsot, vagy virágot helyezni Heine sírjára. Épügy vagyunk Lassalle Ferdinanddal. Ő ugyan nem

hagyta el a hitét, de olyan megvetőn írt és beszélt a zsidóságról, majdnem úgy, ahogy azt ma Cuzákék cselekszik. Mégis, ha politika iránt érdeklődő zsidó Breslauba megy, ellátogat Lassalle sírjához. A sírhelynek az uccai részén ez áll: Grabstätte Ferdinand Lassalles, bent a temetőben pedig a jellemző néhány sor: „Hier liegt, was an Ferdinand Lassalle sterblich war”. A progresszió hívei megilletődötten állanak meg e sír előtt, hiszen tudja mindenki, hogy ez a rapszódikus ember mennyit küzdött, hogy lerombolja a társadalom középkori elemeit és beleépítse az új idők szellemét.

Ennek a nagyságnak a nyugóhelyét is kikezdték a kampóskeresztesek. Gnyuból vörösrre festették a sírhely falát és a szavakat hozzá: Nur Liste 1 macht dich frei. Az elsőszámu lista ugyanis a nemzeti szocialisták listája és kizárólag ők tudják felszabadítani a német birodalmat. Két nappal a választások előtt követték el a halottgyalazást.

Ma már tudják a német nép választás, Harmincöt mandátumot veszítettek a kampóskeresztesek. Ha Lassallenek életében sikerült volna ennyit behoznia a törvényhozás házába, Németországnak másképpen ma az ábrázata.

szó
titi
isát
arizs és a cso-
assza el meg-
ák az áramot
tesztővasakkal
re karhatalmat
A rendőrség
málakra kény-
t megközelítő-
arrikádok mó-
állítják sebe-
letartóztatot-
ret.
n még állott
még nem he-
mintegy száz
pótkocsikon
t. A déli és
árainak mun-
közlekedési
az antisze-
pen
ember 5. A
rdette ki az
t perben, a
jasi szerve-
gárda ellen.
ség néhány
keresztény
Rapa Gal-
osszu ideig
lta klubhe-
apon a vas-
hogy a ház
ívei tartoz-
agyni. Ezek
a jasi vas
be az épüle-
on tartják.
tra terelte
zahelyezést
elutasította
smerte el.
sevelt lesz
győztese
z elnökrá-
fogás sze-
sendesebb,
nek egyik
tási kasz-
aló tekin-
gőbbi vá-
ott össze-
zmai ese-
zágban a
az irre-
és nagy
pészéről
ek, hogy
eljövöben.
nak szín
szövet-
és a leg-
zt a hi-
rár köz-
szövet-
ország-
adó Rt.
Baron L.
6n 9-77.

Csehszlovákia a fix pont az ingadozó Középeurópában

Benes optimista nyilatkozata egy párizsi lapban

Prága, november 7. A párizsi Petit Journal beszélgetést közöl dr. Benes csehszlovák külügyminiszterrel, aki bizalmának adott kifejezést úgy országá, mint Európa jövője iránt:

— A csehszlovák nép — mondotta dr. Benes csehszlovák külügyminiszter — bizik erejében, mivel tudatában van annak, hogy országa gazdag állam, hogy lakosai szorgalmasak és intelligensek és hogy demokratikus rendje megrendíthetetlen. Nem történhetik komoly dolog az olyan országban, ahol az államfőben, Masaryk elnökben olyan abszolút és egyhangú a bizalom. Egyéb ként a történelem majd megmutatja, hogy milyen egészséges felfogású, bölcsességű és egyenes jellemű férfiu az, akit államunk valamennyi lakosa respektál.

Dr. Benes külügyminiszter szerint bizalomra ad okot az a körülmény is, hogy Csehszlovákiának soha sem Németországgal, sem más állammal nehézségei nem voltak. Hogy Magyarország a trianoni békeszerződés miatt bosszankodik rajtunk? Igaz, de itt aggodalomnak nincs helye, erről az oldalról nem kell félni semmilyen bonyodalmától. A magyar miniszterelnök is megmondott ember és osztom véleményét, mikor ezt mondja:

„A szomszédokkal lehetnek nehézségeink, esetleg civódhatunk vele, mindent azonban békésen lehet és kell likvidálnunk.“

— Elmondhatom tehát — folytatta dr. Benes miniszter — hogy mindenki jó viszonyban vagyunk, hogy senkitől nem akarunk semmit, hogy senkinek nem vetünk szemére semmit és hogy senki ellen nem akarunk valamit elkövetni.

A csehszlovák külpolitikáról dr. Benes külügyminiszter ezeket mondotta: Politikánk a béke politikája és ezt talán nem is kell bizonyítanom. A nemzetközi együttműködés jelszava számunkra nem üres frázis, hanem valóság. Franciaországgal szemben barátságunk hagyományos és önzetlen, mivel semmit nem követelünk Franciaországtól. De mit is követelhetnénk? Minket csak az általános európai zavarok érdekelhetnek és nem mi leszünk azok, akik ezeket előidézzük. Abszolút értelemben nyugodtak vagyunk és el vagyunk határozva arra, hogy minden szükséges intézkedést megtegyünk, hogy nyugodtak is maradjunk.

A „Petit Journal“ munkatársának arra a kérdésre, vajon Németország magatartása nem kelt-e aggodalmat, dr. Benes miniszter ezeket válaszolta: „Nem gondolunk komoly és közeli nehézségekre. Tényleg körülöttünk mindent nyugodalanság van, mi azonban nyugodtak maradunk. Mi vagyunk a nyugodt pont a többé-kevésbé ide-oda-ingadozó és az egyensúlyából kiesett Közép-Európában.

A leszerelés kérdése áttérve, dr. Benes külügyminiszter annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a genfi konferencia sikeresen fog befejeződni, annál is inkább, mivel okvetlenül szükséges, hogy ebben a fontos nemzetközi kérdésben pozitív eredményt érjenek el. Ez abban a pillanatban lesz lehetséges, amikor az emberiség tudatára jön annak, hogy mit kell tenni. Egyeseknek könnyebb helyzetük van, mint másoknak. Herriot francia miniszterelnök számára például egészen egyszerű a helyzet. Az a terv egyébként, amelyet Herriot most terjesztett elő a francia kamarában, alkalmas arra, hogy megkönnyítse a megegyezést, mivel ez a terv az államokat és az em-

— Megint megbukott egy színház. Berlinből jelentik: A Wallmer-színház összeomlott. Az igazgatóság az előadások szüneteltetését azzal igyekezett magyarázni, hogy a közelgő választások miatt volt kénytelen a színházat bezárni. A színház hitelezői család címén feljelentést tettek a színház igazgatósága ellen.

bereket felelőssé teszi. Mindenki kényszerülni fog arra, hogy tisztán és nyíltan válaszoljon, hogy megmondja meny-

„Isten óvjon meg bennünket az inflációtól“

Argetoianu infláció ellenes beszéde Krajovában

Bucuresti-Bukarest, november 7. Craiova-ióvan tegnap gyűlést tartott az Unione Agrară, amelyen Argetoianu mondott nagy beszédet. A volt pénzügyminiszter többek között hangsúlyozta: Ne

nyire mehet el. En eleinte meglehetősen nyugtalan voltam, most azonban az a meggyőződésem, hogy célhoz jutunk. Sőt azt mondom, hogy ha az államok egyes csoportjai egymás között aláírják a leszerelési megegyezést, azok az államok, amelyek most nem akarnak résztvenni a megegyezésben, később kényszerülni fognak hogy csatlakozzanak ahhoz és így az egyezményt az egész világra ki lehet terjeszteni.

hagyjátok magatokat megtéveszteni az inflacionisták által és ne hajtátok fejteket az infláció párnájára, mert rosszul fogtok aludni. Isten óvjon meg bennünket az inflációtól.

A Banca Nationala kötelese váltóra külföldi valutát adni

A kisenevi törvényszék érdekes elvi jelentőségű döntése

Kisenev, november 7. A kisenevi törvényszék tegnap foglalkozott azzal a keresettel, amelyet Pudel nagykereskedő indított a Banca Nationala ellen egy valuta ügyből kifolyólag. Pudelnek nagyobb dollár esedékessége volt egy külföldi céggel szemben. Amikor a váltót prezentálták, Pudel kérte a szükséges dollár engedélyezését a Banca Nationala fiókjától, amely azonban a kérelmet elutasította azzal, hogy nem rendelkezik a kért dollármennyiség fölött. A váltót erre megóvatolták, noha a kereskedő a dollár ellenértékét lej-

ben meg akarta fizetni.

A törvényszék a felek meghallgatása után marasztaló ítéletet hozott a Banca Nationala ellen. Kimondta, hogy a Nemzeti Bank köteles a kért dollármennyiséget a nagykereskedő rendelkezésére bocsátani, egyben elmarasztalta a bankot az óvás költségeiben is, kimondván, hogy a Nemzeti Bank a nagykereskedő esetleges károsodását is köteles megtéríteni. Az ítélet óriási feltűnést keltett kereskedői és bankkörökben.

Mai napon nagy premier a SELECT mozgóban

„MELO“
ELISABETH BERGNER-rel a főszerepben

A Vatikán állam vasutja

Az egész vasúti hálózat mindössze 220 méter hosszú, három emberből áll a vasúti személyzet, a legkisebb, de a legszebb kocsi-parkja ennek a vasútnak van

Róma, november 7. Európa legkisebb állama kétségtelenül az új Vatikán állam, amelynek területe mindössze 44 négyszögkilométer. A Vatikán állam rendelkezik mindazokkal a kellékekkel, amelyek az önálló állami életnek a kritériumai, van hadserege, külön diplomáciaja, postája és külön bélyege s azonkívül van vasutja is. Noha a vatikáni állam vasút vonalának a hossz mindössze 220 méter, aránylag ebben az államban a legsűrűbb a vasúthálózat, hiszen egy négyzetkilométerre több mint öt méter hosszú vasúti sín esik.

A Vatikán-Állam vasúthálózata most készült el teljesen. Az építkezés költsége jóval meghaladta a tízmillió lírát, a vasút minden méterére ötvenezer lírba került. Az építési költségek azért tettek ki ilyen nagy összeget, mert a 220 méter hosszú utóból 120 méter egy alaguton vezet keresztül, további 30 méter kedvéért pedig a Mons Vatikánus hegy egy részét le kellett hordatni, hogy a sínek számára kellő hely legyen.

A vatikáni pályaudvar egyike a világ legkülönösebb pályaudvarainak. Pénztára, váróterme, csomagkezelőhelye, vendéglője, ujszárusító bódéja nincs. A vatikáni vasút hivatalnokainak a lakásain kívül eddig összesen csak három ember tesz szolgálatot az egész vasúti intézménynél. Emlenben van a pályaudvaron gyönyörű fogadó terem, amelyben a Szent Atya képviselői a Vatikánba érkező legmagasabb vendégeket fogadják. Normális, percre beosztott menetrendről természetesen szó sem lehet a miniatűr vasútvonalon.

Még különösebb a pápai vasút kocsi-parkja. Saját lokomotívai nincsenek a pápai államnak, hanem Olaszország ad minden esetben kölcsön mozdonyokat. Olaszországnak kellett az egész költsé-

ges vasútépítést is a laterani szerződés értelmében finanszírozni. Most még csak négy vagonból áll a pápai vasút egész kocsi-parkja. Három luxuskocsi a pápa különvonata és egy podgyászokcsi.

Egészen természetes, hogy a pápa különvonata a legnagyobb kényelemmel és luxussal van berendezve. Az első kocsi, amely a Szentatya kocsija lesz, piros brokáttal tapétázták ki. Ebben a kocsi-ban van felállítva a pápai trón is, amelyet egy gazdag francia főnemes ajánlott fel. A második kocsi elegáns, modern étkezőkocsinak építették ki, amelynek saját konyhája lesz. A harmadik vagon a pápa hálószobája lenne arra az esetre, ha hosszabb utra indulna. A Szent Atya eddig még egyik kocsit sem használta.

A vasúti kocsik nem igen hasonlítanak a rendes vasúti kocsik vagonjaira, hiszen a pápa kocsija inkább egy dúsz díszített kápolnához hasonló, amelyben szobrok és szentképek vannak és amelyet mindenütt a pápai címer ékesít.

A pápai vasút egyelőre csak a reprezentációs céljaira szolgál. A vasút sinei csak 120 méternyi hosszúságban futnak a pápai állam területén, a további száz méter már olasz területen halad s a vatikáni állomás mindössze huszont méternyire van az olasz állami határtól.

Valószínű, hogy már ezen a télen előkelő vendégek fognak megérkezni erre az állomásra: az egyház fejedelmei és azok az uralkodók, akik az ezévi zarándoklások idején ellátogatnak Rómába. Egyelőre a miniatűr vasút három kocsija még békén pihen egészen addig a percig, amíg a pápa az egész világ érdeklődése közepén meg nem teszi az első utat a csodálatos pápai luxuszvonaton a 120 méter hosszú miniatűr pápai vasút sinein át, ki a világba.

Egységes pénzt Európa részére

Berlin, november 7. Hans Fürstenberg, a híres Fürstenberg berlini bankár-dinasztia jelenlegi feje, a Berliner Handels- und Gewerkschaft főnöke érdekes és újszerű pénzügyi tervvel lépett elő, amely azt célozza, hogy Európa számára egyféle pénzegységet kell teremteni és azt „Europa“-nak kellene elnevezni.

Fürstenberg az európai valuták helyzetének megjavítására három lehetőséget lát: Valutaegységesítést, éremuniót, vagy valutauniót. Szerinte már a valutaegységesítés keresztülteltele is igen sokat lendítené és javítana a mai helyzeten.

— A technikusok — írja Fürstenberg — már nagyon régen követelik az egyöntetű súlyegység bevezetését, amint hogy elképzelhetetlen volna a kontinensen más hosszúságú, mint a méterrendszer. A valutáris terv, sajnos, még nem lehet ilyen egységesítő törekvéseket észlelni és itt még középkori felfogások uralkodnak.

— Pillanatnyilag nem is lehet arról szó, hogy Európában egységes éremrendszert honosítsanak meg. Ha a „gyermeket a nevének nevezük“, akkor ma csak papírpénz és váltópénz van forgalomban. Az éremegységre vonatkozó egyöntetű felfogás éremegységhez és azon keresztül valutaegységhez vezetne. Ennek az volna a főfeltétele, hogy több országnak hozzá kellene járulnia a valutaegységek megváltoztatásához. Ilyen irányú kezdeményezés például Németországban lelkes visszhangra számíthatna, mert a németek tudatában vannak annak, hogy a birodalmi márka, mint valutáris egység, tulajdonképpen a német valutarendezésnek — amely általában kitűnően sikerült munka — kétségtelenül az a nagy hibája, hogy visszatér a régi nagy valutaegységhez és ezáltal túl magas életstandardot teremtet.

— Németország szomszédállamai: Franciaország, Belgium és Csehszlovákia nem utolsó sorban alacsonyra szabott valutaegységüknek köszönhetik, hogy évek hosz-

szu során át olcsóbban dolgozhattak, mint Németország. Távrolról sem lehet — ezzel szemben — azt állítani, hogy az alacsony valutaegység az egyedül üdvözítő és kihatása örökéktartó volna.

— Minden megfontolás, amely a valutaegységet kívánja, közel hoz bennünket egy másik probléma határához: a devalváláshoz, amelyről épp az utóbbi időben sokszor szó esett.

— Elegendő annak leszögezése, hogy a valutaegységesítést — amely csak nemzetközi alapon képzelhető el — tulajdonképpen műtéti beavatkozást jelent, amelynek segítségével a valutaegység arányértéke csökkenthető lenne, anélkül azonban, hogy maga a valutaegység általános helyzete sokban megváltozna.

— A valutaegységesítés — ha azt szabályosan eszközlik — a nemzetközi pénzforgalomban az árucikkek áremelkedését vonja maga után, míg a belső piacon az ártényezőzők bizonyos mértékig stabilizálódnának.

— Határozottan lehet állítani, hogy az egyes országokban óhajtott devalváláció ominózus karaktere megszűnne, ha a devalválás végcélja egy európai pénzegység megteremtése lenne.

— Az egyetlen kivezető út a valutáris problémákból: egységes valuta megteremtése. Ezt az egységes pénzalapot Európának lehetne nevezni és annak aránylag alacsonynak kellene lennie. Ajánlatos volna ezt a pénzalapot husz aranycentimesben, illetve tizenhat pfennigben megállapítani.

— De még az ezüstre való visszatérés esetében is számos lehetőség volna nemcsak az egységes éremalap, hanem az egységes valutaalap megteremtésére is. Így lehetőség nyílna az egyes európai Nemzeti Bankok alapszabályainak fokozatos egyszerűsítésére, ami magában foglalná azt a célkitűzést, hogy később át lehetne térni a központi pénzegységre. Ezenfelül szükséges lenne a leszámítolást, nemkülönben a deviza- és aranypolitika terén is megállapodásokat létesíteni és ezzel közelebb jutnánk az európai valutaunió megteremtéséhez.

Titulom

Csunya ke

Két tá

Bucuresti-B

Uj Kelet tud rendjéről m kérdés: mi v kusokkal és szerint pénzt támogassák a des ügyét. El visszhangra t véleményben, Am a Cuvant bukaresti lap tulescut, hog terjessze elő niszter rendű dásban. A k gesnek azt, h kal szolgáljon vanul ismét nek a kérdésk kezöket írja: A Vajda-ko inteztek Mar vetelve, hogy nak kérdése t tisztázójék. azt, hogy a r mány tagjait, szerződés meg ily belesnek kategóriájába árnyéka is ve Reméljük, Cuvantul — tás nem fog é Várjuk, hog Várja ezt a lemény. Vajjon soká

„V fo

A Dimineata da-kormány eg Maniu-kabineth tézett Titule, hogy bizonyíts vadjait. Ez a r kapott választ is leszögezi, h d és nem mara hogy a kormány séges felvilágó kormány azon hozni.

Válaszképen ra egyik félhiv megbízható for azt a hirt közl olyan kijelenté tikusok, vagy támogatást vet tól igénybe. Az zel a félhivata elégedve és kö lescu nyilatkoz kérdés marad: Titulescut a k tarthatni, anél lenségeknak te parasztpárt rés A parlament Pontos forrásb szerint Vajda S ban interpellác hoz az orosz szerződés kérd parasztpárti tó ve, nem látszik hogy a választ ni. Önként adó ja-e vonni Titu ges hangulatán igen: lemondás a kormány sors

A má

Nem keveseb nak a genfi e kormány gazda

Ne hig

Titulescu nem vállalja a vádat, hogy román politikusok és újságírók pénzt kaptak volna Moszkvából

Csunya kelepcebe kerültek volna a genfi megállapodással. Akár elfogadják a külföldi szakértőket, akár nem, elkerülhetetlenek a politikai komplikációk

Két táborra szakadt a kormány a genfi megállapodás körül

Bucuresti-Bukarest, november 7. (Az Uj Kelet tud.) A belpolitikai élet napirendjéről még mindig nem került le a kérdés: mi van azokkal a román politikusokkal és újságírókkal, akik Titulescu szerint pénzt kaptak Moszkvától, hogy támogassák a megnevezési szerződés ügyét. Ez a súlyos vád hatalmas visszhangra talált az egész romániai közvéleményben, sőt a külföldi sajtóban is. Am a Cuvantul, az Adeverul és a többi bukaresti lapok hiába szólították fel Titulescut, hogy precizizozza vádjait, és terjessze elő bizonyítékait, a külügyminiszter rendületlenül hallgat ebben a kérdésben. A kormány sem tartotta szükségesnek azt, hogy bővebb felvilágosításokat szolgáltasson. Vasárnapi számában a Cuvantul ismét hosszabb cikket szentel ennek a kérdésnek és többek között a következőket írja:

A Vaida-kormány egyes tagjai levelet intéztek Manjuhoz és Titulescuhoz, követelve, hogy a szovjet korrupció vádjának kérdése minél rövidebb időn belül tisztázódjék. Nem szabad megengedni azt, hogy a nemzeti parasztpárti kormány tagjait, akik a meg nem támadási szerződés megkötése mellett voltak és így beleesnek a Titulescu által változtatott kategóriájába, a gyanúnak a legkisebb árnyéka is vegye körül.

Reméljük, — folytatja cikkét a Cuvantul — hogy ezután a felvilágosítás nem fog elmaradhatni.

Várjuk, hogy Titulescu beszéljen. Várja ezt az egész romániai közvélemény.

Vajon sokáig fogunk még várni?

„Vagy bizonyítani, vagy cáfolni“

ülésen tárgyalta Madgearu által ismerttetett jegyzőkönyvtervezetet, majd a kérdést a péntek esti minisztertanács elé került, anélkül, hogy a kormány tagjai között megállapodás jöhetett volna létre. Madgearu hiába igyekezett azzal érvelni, hogy a külföldi szakértőknek az országban való jelenléte nem jelent ellenőrzést s hogy akár elfogadja Románia a genfi protokollt, akár nem, amugyis keresztül kell vinni azt, amit Genf kér: a tisztviselők számának tíz százalékkal való csökkentését és az anyagi kiadások újabb leszállítását. A kormány egyes tagjai az egyezmény megkötése ellen szóltak fel. Különösképpen Mirto közlekedési miniszter ellenezte a megegyezést. Mirto azt kérdezte, milyen haszna lesz Romániának a szerződés aláírásából. A külföldi hitelezők enyhíteni fognak Románia kultúrtervezésének terhein? Dehát miért nem vállalkozik erre a szerződésben a népszövetségi pénzügyi bizottságra? Mi fog történni akkor, ha Románia aláírja a szerződést, nyakába veszi a külföldi szakértőket és a külföldi tartozásokat?

zásoknál mégsem sikerül majd semilyen könnyedséget elérni?

A kormány kinos kelepcebe került ezzel a kérdéssel. Akár elfogadja a megállapodást, akár nem, csak kellemetlenségei lesznek. Ha elfogadja, úgy az ellenzéki pártok éles kampányt fognak indítani ellene, hivatkozva arra, hogy ez a kormány feláldozta az ország nemzeti méltóságát és külföldi ellenőrköt szabaddított Románia pénzügyeire. A nemzeti parasztpárton belül, sőt a kormányon belül is sokan vannak, akik ellenzik a megállapodást. Ha viszont megtagadják az aláírást, úgy elmérgesednek a külfölddel való kapcsolatok, nehézségek lesznek a külföldi tartozások fizetése körül és mindezek tetejébe Madgearu és Lugosanu kilépnek a kormányból. Erthető tehát, ha Maniu szeretné a kérdés megoldását minél későbbre halogatni. Sokáig azonban nem lehet a döntést függőben tartani. Az 1933. évi költségvetést össze kell állítani. Addig viszont ez nem lehetséges, amíg a kormány nem tudja, hogy kap-e engedményeket a külföldi tartozások fi-

A bukaresti irredenta-ellenes monstre gyűlésen félholtra vertek egy magyar újságírót

A menekülő újságíró egy kávéházba rohant be, mire üldözői darabokra törték a kávéház berendezését

Bucuresti, november 7. Az Eforia nagyteremben tegnap tartották az Univerzális rendezésében a hazafias egyesületek tiltakozó gyűléseit a magyar irredenta propaganda ellen. Stelian Popescu az Univerzális főszerkesztője nyitotta meg 5000 főnyi résztvevő jelenlétében a gyűlést, majd Bacalbasa, Marin, Stefanescu és Dragu professzorok, Popa Augustin nemzeti-parasztpárti, dr. Costinescu liberális és Tran-

cu Iasi néppárti képviselők beszéltek. A gyűlést sajnálatos incidens zavarta meg. A teremben volt Huszár Emil, a Bukaresti Lapok egyik munkatársa is, aki egyik újságíró kartársával magyarul beszélt. Emiatt kitessékelték a teremből. Miközben távozott, valaki megvádolta, hogy azt kiáltotta volna: „Le Romániával!“ A gyűlés résztvevői közül számosan az újságíró után vetették magukat. Huszár a szembenlévő

Bulevard kávéházba menekült, ahol elbujt.

A tömeg követelte, adják ki Huszárt, de a kávéház tulajdonosa ezt megtagadta. Erre berontottak a kávéházba, izzé-porrá zúztak mindent, míg megtalálták az újságírót, akit agyba-főbe vertek. Huszár igen súlyos állapotban a Coltea-kórházba szállították. A rendőrség csak nehezen tudta helyreállítani a rendet.

Alkonyodóban az amerikai felsőbb tízezer gazdasági hatalma

Mérhetetlen veszteséget szenvedtek az irigyelt milliósok

Newyork, november 7. A háboru utáni években, különösen inflációs időkben mindenki Amerikát, a dollár hazáját irigyelte. Boldog Amerika! — mondották akkoriban, de ma már a yenkiket sem lehet irigyelni. Le kellett szállniok a felhők elérhetetlennek látszó magasságából az amerikai gazdasági élet vezetőinek is, akiknek gazdagságát s hatalmát nemrégiben még megdömtethetetlennek tartották.

Rendkívül érdekesek az amerikai lapoknak nemrégiben közölt kimutatásai, amely a dollármilliósok mostani vagyoni állásáról számolnak be és amelyekből kiderül, hogy a világ leggazdagabbjainak nagyrésze már csaknem egész vagyonát elvesztette és hogy az agg Rockefeller, akit eddig a világ leggazdagabb emberének mondták, már nem áll az első helyen a milliárdosok ranglistáján.

Már a hivatalos adóstatistikából is megállapítható, hogy az Egyesült Államok polgárainak hetven százaléka, a

kik abban a kellemes helyzetben voltak azelőtt, hogy évi százezer dollárnál magasabb jövedelmet jelenthettek be az adóhivatalnál, amerikai értelemben már megszűntek gazdagok lenni. Ez a fejlődés azonban nem állt meg a kis vagyonoknál, Eastham kábelgyáros esete, akinek öngyilkossága az egész világon nagy feltűnést keltett, első ízben derített fel az amerikai multimilliósok gondosan titkolt bajait. — Eastham életében félmilliárd dollár vagyont szerzett és egyike volt Amerika leggazdagabb embereinek úgy, hogy helyzete megingadhatatlannak látszott. A világ nagy gazdasági válsága azonban mérhetetlen veszteségeket okozott neki, a melyek vagyonát megtizedelték és örökösei mindössze huszmillió dollár értéket találtak hagyatékában.

Rockefeller is azok közé a nagyiparosok közé tartozik, akiknek óriásiak voltak a veszteségei. Az amerikai petróleumnak ez a koronázatlan királya, akinek vagyonát két és félmilliárd dol-

lára értékelték, beavatottak szerint értékeinek kétharmad részét elvesztette.

Mérhetetlen veszteségeket szenvedtek a Wanderbild család tagjai is, akiknek vagyona főleg különböző newyorki vasutak részvényeiből állt. Mivel ezek a részvények jóformán teljesen elértéktelenedtek, a Wanderbildék végleg eltűntek a milliósok névsorából. — Ugyanez a sors érte Michel villanyiparost és Mather vaskirályt, akiknek ugyan még mindig milliókra becsülik a vagyonát, de már nem számítják őket az amerikai „legfelsőbb öt-száz“ tagjai közé.

Szitynai Zoltán: Nincs feltámadás. A magyar vidéki város élete háboruban, forradalmakban és a válság éveiben. Az Athenaeum 68 lejes diszvázonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3—400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szennzációs sorozat jegyzékét.

A genfi egyezmény problémája

Nem kevesebb fejtörést okoz Manjunak a genfi egyezmény kérdése is. A kormány gazdasági bizottsága három

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személynesen „CRISTAL“ fest, tisztít és mos legszebben

Máris aranyéremmel kitüntetve!

Egyedüli biochemikus fogápoló szerek.

Periote

Iroda: Cluj, Str. Universitatii No. 1.

is lehet arról... Ha a „gyermek... akkor ma csak... van forgalomban... atkozó egyöntetű... és azon keresz... zette. Ennek az... több országban... a valutaegységek... irányu kezdé... országban lelkes... mert a németek... k, hogy a biro... aris egység, tul... rendezésnek... sikerült munka... gy hibája, hogy... valutaegységhez... andardot terem... államai: Fran... szlovákia nem... szabott valuta... hogy évek hosz...

Egy nappal eltolódott a Liebeskommando bemutatója Kadètkisasszony a Szinkör Mozgóban csütörtökön

Gustav Fröhlich, Dolly Haas, Halmay Tibor, rendezte: Bolváry, Iria: Roda-Roda, zene: Robert Stolz

A román szociáldemokraták és az orosz-román paktum

„Titulescu a nyugati reakció és a Detterdingek ágense” — mondja Rădăceanu, a szocialisták parlamenti vezére

Bucuresti, Bukarest, november 7. Ki az, aki a román-orosz paktum ügyében tisztán lát? Ki tudja megmondani, mi minden történt itt, kulisszák előtt és kulisszák mögött, amíg odajutottunk, hogy szenzációsabbnál szenzációsabb események után talán már azok sem tudják, hol tartanak, akik ezt a paktumot csinálják, vagy megakadályozni akarják, hogy létrejöhessen. A polgári pártok és lapok lényegesen elfogultak, hiszen a probléma román vonatkozásai át vannak szöveve belpolitikai érdekszálakkal és mindegyik a maga vásznát szövi belőle.

Ilyen körülmények között a román szociáldemokrata párt fordultunk, ez a szervezet kell a legtárgyalosabb legyen, mert nem polgári és nem kommunista. És nem is zsidó, mint ahogyan azt más országok szociáldemokratáira rámondják, ez a párt akarva, nem akarva a zsidó szocialisták részvételétől mentes, ezen a ponton nem sebezhető.

A román szociáldemokraták a tömegek előtt soha nem értek el nagy eredményeket. Ez a párt szervezeteiben masszív, programjában szolid és praktikus és soha nem nyult a demagógia olcsó eszközéhez. Bizonyosság erre az utolsó általános választások, amelyekben éppen a szociáldemokraták szenvedték a legsúlyosabb vereségeket Lupu dr. taranista pártjának inflációs demagógiájának felelőtlen propagandájától.

A szociáldemokratáknak az orosz-román paktumtárgyalásokról is elfogultalan véleménye van.

Lothar Radaceanu nyilatkozik Titulescuról és a paktumról

Ime mit mond Lothar Radaceanu, a párt főtitkára, a szociáldemokrata parlamenti frakció látható vezére:

— Titulescu politikája az orosz-román paktummal kapcsolatban elhibázott és mélyen sajnáljuk, hogy Maniu és kormányja a látszat szerint magáévá tette ezt a hibát.

— A nyugati imperializmus és főleg a francia jobboldal eddig állandóan megakadályozta a kiegyenlítődést a szovjet-köztestársaság és nyugati szomszédai között. Lengyelországot és Romániát ez az imperialista törekvés csendőrnök állította eddig az orosz határra. Ezt szolgálta a lengyel-román szövetség is, amely ilyenformán nem Románia és nem Lengyelország érdeke volt elsősorban, hanem a francia reakció érdeke és a német nacionalista nagyiparnak.

— Ez persze nem tarthatott sokáig, hiszen a beteg alapra épített politika és szövetségek előbb-utóbb összeomlanak. A francia baloldal legutóbbi választási győzelme Herriot hozta a francia államügyek élére és azonnal más orosz-politikát inaurálta. De a gazdasági érdekek is egyre jobban az oroszokkal való kiegyenlítés felé sodorták az európai államok politikáját és Romániának is elsőrendű kereskedelmi érdeke lenne az oroszokkal való viszony normalizálása. Főleg Beszarábiára volna áldásos ez a kereskedelmi kapcsolat.

— Másrészt — folytatta Radaceanu — a lengyelek helyzete is megváltozott. A német események és jobbratolódás parancsolólag irták elő a számára, hogy meg egyezzen a szovjettel, hogy egy esetleges német-lengyel konfliktus esetén csak egy fronton álljon szembe...

Miért szükséges az orosz paktum?

— Romániában Vaida-Voevod Sándor, Lengyelországban Pilsudszky marsall helyesen vonták le az új helyzet konzekvenciáit és ennek megfelelően közvetlen tárgyalásokat kezdtek, amelyek, ha eredményre vezetnek, a béke és a gazdasági kibontakozás biztosítékai lehetnek.

— Az nem igaz, hogy ezeket a paktumokat a Kellog-Briand-paktum felesle-

gessé teszik. A lengyel-orosz paktum kevesebbet tartalmaz, mint a Kellog-egyezmény, de többet ér, mert közvetlenül is biztosítja a megnehtmadsát, kétoldali és nem általános.

— Őszintének tartja ön — vetettem közbe — az oroszok szándékait?

— Legalább is olyan őszintének tartom, — felelt a román szociáldemokraták főtitkára, — mint a polgári államok szándékait.

— Titulescu eljárása — folytatta — precedens nélkül áll a diplomáciai történetében és kétségtelenné tette, hogy Titulescu nem az a nagy diplomata, akinek látszott, csak egyszerű ágense a nyugati reakciónak és a Detterdingek kapitalista kizsákmányolásának. Nem tudom a diplomáciai mesterkedések és az udvari intrikák milyen misztériuma miatt győzött egyelőre Titulescu, de a legutóbbi napok eseményei és főleg Lengyelország állásfoglalása és Zaleski lemondása azt

igazolják, hogy ez a győzelem nálunk csak látszólagos.

Titulescu bukott ember

— Titulescu bukott ember, neki átvoznia kell. Nem lehet sorsdöntő időben a történelem dühöngő szekere előtt megállani és főleg nem olyan apró praktikák, mint a Titulescué, aki meghamisította a Temps vezércikkét és — amit kevesen tudnak — hamisan informálta a kormányt a Herriot-val történt megbeszéléséről. Titulescu előadásával ellentétben Herriot éppen arra figyelmeztette Titulescut, hogy kösse meg az orosz megnehtmadsági paktumot és csak erre az esetre helyezte kilátásba Franciaország segítségét.

— És Beszarábia kérdése? — kérdeztem még.

— Az oroszok igénye Beszarábiára — véleményem szerint — jogtalan és nem is értem, miért akarják az oroszok ezt a román tartományt. De kétségtelen, hogy államok között mindig fennállanak és felmerülhetnek vitás kérdések, ezeket be kell venni a nemzetközi fórumok előtt elintézni. S elvégre a szerződések is csak írott szavak és az oroszokat, ha kitarthatnak eme igényük mellett, semilyen formával nem lehet ebben megakadályozni, amit a békeszerződések világos formulái sem akadályoznak meg a magyar reakció a revízió követelésétől.

dr. k. b.

Ujabb meglepetések a nemzeti bajnokságokon

Cluj-Kolozsvár, november 7. (Az Uj Kelet tud.) Athatolhatatlan köd lepte el a sporttelet vasárnap délután és a csípős őszi hidegben mégis 2000 főnyi közönség gyűlt össze a pályán. Az Univerzitate-Brasovia találkozásának szölt ez az érdemtelenség nagy érdeklődés. A kolozsváriak részére ugyanis az U játéka meglehetősen nagy csalódást keltett. A lelkesen játszó, a bajnoki lista utolsó helyén álló Brasovia egyetlen ellenfele volt az egyetemi csapatnak és csak kapusa sérülésének köszönhető, hogy nem győzelemmel végezte a mérkőzést. A vezető gólt már a hetedik percben éri el a Brasovia, az U védelem vastag hibájából. Szilka gólya biztosítja a vezetést, majd változatos mezőnyjáték után Dakomcsik beadásából Balogh kotorta hálóba a második gólt. A következő percben az U ér el gólt és pedig a feljávart Tabac révén, aki nehéz fordulatból, bombával szépit a féldő eredményén. A 43-ik percben hend-s miatt megítelt tizenegyest lö Sfera, Bányai gyönyörű elvetéssel menti a labdát és a berohanó Sfera labda helyett Bányait rugja meg, akit ajultan vissznek le a pályáról. Féldőben orrsővénytöréssel a Zsidó Kórházba szállítják a brassóiak nagyklasszisu kapusát. A második féldőben Szedzerjessi megy kapuba, emiatt a csatársor szárnyszeggett és válogatott kapusuk sérülése miatt a többi játékosok is leverten kiüdenek. Az U természetesen fölénybe jut és a 10-ik percben Stefanescu a 16-os sarkáról gyönyörű gólt lö. A 15-ik percben Sepi Tabacot ugratja ki, aki szép lövéssel a vezetőgólt is megszerzi. A 17-ik percben Sepi és Gönczi összeszólalkoznak és ennek hevében Sepi megboxolja Gönczit. A bíró nem küldi le Sepit, mire Vogl, a Brasovia csapatkapitánya levonultatja csapatát a pályáról. Theil segesvári bíró, aki Sepi ki nem állításán kívül jól vezette a mérkőzést, megvárta a szabályszerű öt perces idő leteltét és lefujta az izgalmas mérkőzést.

AMTE—NAC 3:2 (0:2) A féldőben Glanczmann és Bodola góljával vezet a fölényben játszó NAC, de a második fél időben visszacsúsz a csapat, illetőleg a tartalékos AMTE hatalmas lelkesedéssel legázolja a NAC ingadozó védelmét. Maggold, Nagy és Szinder gójaival érte el a nagy győzelmet az aradi munkáscsapat. A NAC-nak ez már a második veresége a nemzeti bajnokságokban és ezzel az eddig még csak egy pontot veszített Vénusszal szemben a bajnokság minden reményét elvesztette.

Crissana—Gloria CFR 2:1 (1:1). A szép teljesítményekhez szokott Gloria vereséget szenvedett a szürke Crissanától. Máthé, Barbu II. és Csonka a góllövők. Kiss jó bíró volt.

Ripensia—Tricolor 1:0 (1:1). Ploesti ben állandó fölény mellett is csak egy góllal győzött a Ripensia. Bíró Radulescu BCFR—Soimii 9:1 (3:0). Könnyű dolga volt a bukaresti csapatnak. Ceareanu bíraskodott.

Ma délután három órakor Ramanja—Haggibbor barátságos. A mai egyházi ünnepra a Haggibbor barátságos mérkőzésre szólította a Romániát. A Haggibbor ezen mérkőzésen új csatársort próbál ki. A mérkőzésnek így — legalábbis a Haggibbor részéről — játékosabbá jellege van.

Temesváron eldől a kerületi bajnokság: Az UDR vezet, második a TAC, harmadik Ilsa és negyedik a Kinizsi.

Venusz—Unirea-Tricolor 4:2 (2:2). A szezon legszebb mérkőzése volt a két bukaresti csapat találkozása, amelyből a bajnokjelölt megérdemelt, bár nehéz küzdelem után került ki. Morar dr. bíraskodott kitűnően.

Budapesten izgalmas küzdelem után a Ferencváros—Hungária mérkőzés elődöntetlenül 0:0 arányban végződött.

Háromszáz esztendő után is haragszik London népe a parlamenti merénylőkre

November 5-én a londoni nép minden esztendőben elégeti a parlamenti merénylőket

London, november 7. Az angol a világ legkonzervatívabb népe és még a haragjában is konzervatív. Vannak bűnök, amelyeket az angolok soha nem bocsájtanak meg és ilyen bűn az is, a melyet több mint háromszáz esztendővel ezelőtt akart elkövetni Guy Fawkes, egy elzúllott angol kismemes három hasonló társával.

Akkoriban még nagy harcok dúltak a parlament körül és az angol parlamentnek nagyon sok ellensége volt. Guy Fawkes, valószínűleg külföldi érdekek szolgálatában és külföldi zsoldért merényletet tervezett a parlament ellen és puskaporos hordókat csempészett pincéjébe, hogy a parlament épületét levegőbe röpítse. A merényletet az utolsó percben felfedezték és végrehajtását megghusították, Guy Fawkes és három társa pedig a hóhér kezére került. Azóta november 5-én, a merénylet felfedezésének napján egész Anglia minden esztendőben népünnepeket rendez, amelyeknek főattrakciója a parlamenti merénylők elégetése. A többé kevésbé korhű jelmezbe öltöztetett szalmabábokat körülhordják az uccákon és végül valamelyik téren máglyát raknak, amelyen ünnepelesen elégetik a merénylőket. — több mint háromszáz esztendővel a haláluk és a bűnhődésük után.

A lópor-összeesküvés másik emléke hogy a parlamenti ülésszak megnyitása előtt a parlament elnöke és tisztikara minden évben végigjárja a parlamenti épület pincéit, megnézi, hogy nincs-e valamelyikben lóporoshordó. Ezt a régi szokást épen olyan hűven betartják, mint minden hagyományt.

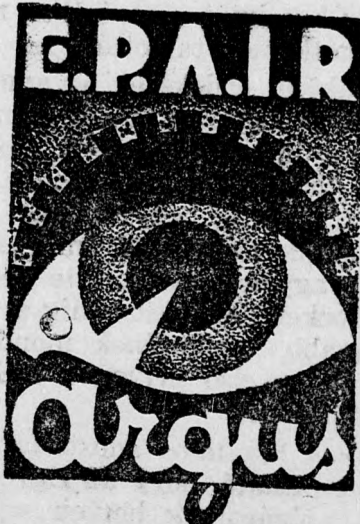
Bukarestben állandó ipari kiállítást és mintavásárt rendez az

„ARGUS” E.P.A.I.R.

kereskedelmi és ipari szaklap
Ciclop-palota, Boulevardul Tache Jonecu 8.

Megnyílik
1932 november elején

Egy évig nyitva, közvetlen kapcsolat
és eladás termelő és fogyasztó között

Saját érdekében jár el minden iparvállalat és kereskedelmi cég, ha kiállítási boxot bérel. — Felvilágosítás díjmentesen szolgál a kiállítás rendezősege. — Kivánatra prospektus.

Her
szerző

franciaors

Párizs, nov
állítás kongre
ért. A tanács
kett volt, am
mondott. Han
ségét, hogy a
ket kiküszöb
szovjettel kö
szerződés foly
állítását s köz
lényegtelen ell

A fási
az ol

AZ

Róma, nove
széleskörű am
tóságának közl
tizedik évfordu
jesztett az ura
mények valfaj
kegyelemben r

Jól m

Naponta átlá

Bucuresti-Bu
Uj Kelet tud.)
tőségének közl
bevételei napr
Bratescu vezér
rint a monopól
kedésének csak
kedése távolról
tesnek — siker
uralkodó vissz
ben letörni. No
jában is emelke
a monopól bevé

„ROM

Megalaku

Bucuresti-Bu
Uj Kelet tud.)
igazságügyminis
senátor egyébk
toborzását kezd
zottságot alakít
mánya területén
belül megszervez
ját. Francia és
ez a liga céljaul
sági adófizeté
ki az adóterhek
kivető és beszed
lását követelve.
kezésére kíván
tőnek, megvéden
akár pedig közige

Uccai

Bemenetle váró
csendőrséget

Cluj-Kolozsvár,
Kelet tud.) Vasár
karesti szintársul
kolozsvári Nemzet
társulat egy rom
című darabját ját
ve arról, hogy a
a színház előtti t
és színpadilag nem
rány fog lejártszó

Herriot az orosz megnemtámadási szerződésről és az olasz-francia ellentétekről nyilatkozott

Franciaország elismeri a német fegyverkezési egyenlőség jogosságát, de nem az újabb fegyverkezést

Párizs, november 7. A radikálszocialisták kongresszusa Toulouseban véget ért. A tanácskozások befejeztével bankett volt, amelyen Herriot beszédet mondott. Hangzottatta annak szükségességét, hogy az olasz-francia ellentéteket kiküszöböljék, majd ismertette a szövettel kötendő megnemtámadási szerződés folyamatban levő tárgyalások állását s közölte, hogy most már csak lényegtelen ellentétek állanak útjába az

aláírásnak.

A tárgyalásokat folytatják. A német fegyverkezési egyenlőségre vonatkozó igény tekintetében Herriot hangoztatta, hogy a francia kormánynak biztosítékokat kell szereznie s akkor az igény jóváhagyásával találkozhat, de Franciaország semmiesetre sem tartja megengedhetőnek azt, hogy Németország új felfegyverkezéssel a békét veszélyeztesse.

A fasiszta uralom tizedik évfordulóján az olasz király széleskörű amnesztiát adott

Az öt évig terjedő büntetéseket teljesen elengedik

Róma, november 7. Kiadták a király széleskörű amnesztiarendelét, amelyet az olasz kormány a fasiszta uralom tizedik évfordulójával kapcsolatban terjesztett az uralkodó elé. A büntesek-mények válfajaira való tekintet nélkül kegyelemben részesülnek az öt évig ter

jedő szabadságvesztésre és pénzbüntetésre elítéltek. A tíz évig terjedő szabadságvesztésre ítélteknek öt évet, a többieknek annyit engednek el, hogy a maximális büntetés hét év maradjon.

Ez a legszélesebbkörű amnesztiát az olasz királyság kiküldtása óta.

Jól megy a szeszmonopólnak

Naponta átlag 4 millió lejt inkasszál a szeszmonopól igazgatósága

Bucuresti-Bukarest, november 7. (Az Uj Kelet tud.) A szeszmonopól igazgatóságának közlése szerint a monopól bevétel napról-napra szaporodnak. Bratescu vezérigazgató véleménye szerint a monopólnak — bár még szervezkedésének csak kezdetén álló berendezése távolról sem mondható tökéletesnek — sikerült a szeszgyártás terén uralkodó visszaéléseket jelentős részben letörni. November első négy napjában is emelkedő tendenciát mutatnak a monopól bevételai, bár ez a hónap a

cujka és a bor szezonja, amikor szeszitalokat kisebb mértékben élvezik. Ebben a hónapban a szeszmonopól bevételai a következőképpen alakultak:

November 1. 1.716.113, november 2. 1.093.742, november 3. 4.412.104, november 4. 7.765.135 lejt, összesen 14 millió 987.094 lejt.

A napi átlag inkasszó 3 millió 750 ezer lejt tesz ki ezek szerint, ami a legoptimisztikusabb várakozásokat is felül mulja.

„Románia adófizetői: egyesüljétek“

Megalakulóban van a romániai adófizetők országos ligája

Bucuresti-Bukarest, november 7. (Az Uj Kelet tud.) Jean Th. Florescu volt igazságügyminiszter, aki jogszertint szenátor egyébként, érdekes alakulat toborzását kezdte meg. Florescu bizottságot alakított, amelynek célja Románia területén minél rövidebb időn belül megszervezni az adófizetők ligáját. Francia és belga példát követve, ez a liga céljával tüzte ki azt, hogy igazságos adófizetési rendszert harcoljon ki az adóterhek csökkentését és az adó-kivető és beszedő apparátus purifikálását követelve. A liga azonnal rendelkezésre kíván állani minden adófizetőnek, megvédeni érdekeit akár bírói, akár pedig közigazgatási uton és inter-

venniálni érdekükben úgy a pénzügyminisztériumnál, mint a román politika vezető tényezőinél.

A liga további célja az, hogy a sajtóban, népgyűléseken és a parlament szószerű tiltakozzék az adófizetőkkel szemben elkövetett igazságtalanságok ellen, a bűnösök szigorú megbüntetését követelve. Végül a liga interveniálni akar a kormánynál, hogy még az őszi szesszióban terjessze a parlament elé az adóterhek csökkentésére vonatkozó törvényjavaslatokat és szavaztassa meg az adóamnesztiát. E célból a szervező bizottság elnökévé megválasztott Jean Florescu egyesülésre hívja fel Románia összes adófizetőit.

Uccai botrány a „Botrány“ előadása alatt

Bemenetelre váró diákok súlyosan bántalmazták a színház védelmére kirendelt csendőrséget — Egy csendőrőrmester bordatörést szenvedett — Több diákok letartóztatottak

Cluj-Kolozsvár, november 7. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap este az egyik bukaresti színtársulat vendégszerepelt a kolozsvári Nemzeti Színházban. A színtársulat egy román szerző „Botrány“ című darabját játszotta, mit sem sejtve arról, hogy a „Botrány“ előadásán a színház előtti téren hamisíthatatlan és szinpadilag nem rekonstruálható botrány fog lejátszódni. Már jogszokás a

kolozsvári román színházaknál, hogy a pénztárnál el nem adott jegyeket a diákok között ingyenesen osztják szét. Vasárnap este 150 helyre bocsátottak be diákokat, míg egy nagy tömeg egyetemi hallgató hely hiányában kinrekedt a színház halljában.

A kinmaradtak előbb viharos tüntetést rendeztek a színház ellen és minden áron be akartak hatolni a nézőtér-

re. Az egyik diák ablakot tört be, majd a tömeg megrohamozta a bejáratokat, hogy a nézőtérre behatoljon. A színház hoz kivételesen szolgálatot teljesítő csendőrökkel szorították vissza a tömeget, mely azonban erősebbnek bizonyult. Botok kerültek elő, egy-két csendőr ütést kapott és az előre rohanó színházi személyzetnek is jutott a pofonokból. A színház vezetősége azonnal telefonon kért segítséget a rendőrségtől és hamarosan csendőr-osztag érkezett a helyszínre. A diákok megtámadták a csendőröket és az óriási zajban véres verekedés támadt diákok és csendőrök között.

Stefanescu csendőrőrmestert, aki a csendőr-osztagot vezényelte, néhány diák támadta meg és úgy elverte, hogy véresen és eszméletlenül maradt a helyszínen.

A verekedés alatt megérkezett a városi tüzoltó pumpa is, hogy a diákokat a régi recept szerint viz-sugárral szórják szét. Az ideérkezett rendőri személyzetnek azonban időközben sikerült rendet teremtenie és őrizetbe vette a diákok vezéreit. A mentőkocsira is szükség volt:

Stefanescu őrmestert a katonai kórházba szállították, ahol konstataálták, hogy bordatörést szenvedett és egyéb külső sérülései is vannak.

Tíz sebesültje van a színház előtti esztának, köztük csendőrök és diákok, a kiket a mentők részszítettek első segélyben. A rendőrök mintegy 15 diákot tartóztattak le, akiket további nyomozásig a rendőrségi cellákba tartanak fogva.

Goga nagy politikai expozét tartott Temesváron

Timisoara-Temesvár, nov. 7. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délután Goga Octavian Temesvárra érkezett, ahol pártja nagygyűlésén vett részt. Az állomás dr. Bogdan Antal volt néppárti prefektus és dr. Grosforeanu szenátor egy parasztközből álló küldöttséggel fogadták. A környék parasztságával ezután együtt vonultak fel a nagygyűlésre, amelyet Grosforeanu nyitott meg, majd dr. Valjeanu beszélt. Ezután Goga Octavian tartott nagyszabású politikai beszámolót. A volt belügyminiszter szerint az országot a liberális, majd a nemzeti parasztpárt kormányzása tette tönkre. Vajdát szeszminiszterelnöknek nevezi, Maniut pedig olyan embernek, aki sem igent, sem pedig nemet nem mond. Az országban elveszett a tekintély, holott tekintély nélkül nem lehet kormányozni.

Ismerteti az ország pénzügyi helyzetét. A kormány egész pénzügyi politikáját a külföldi adósságok rendezése irányítja. Nem törődnek azonban a belső adósságokkal, amelyek pedig fontosabbak az állam szempontjából, mint a külföldiek. Az állam költségvetése 17 milliárd, ebből 7 milliárd lejt jut a külföldnek és 10 milliárd lejt kell rendezni az összes belföldi szükségleteket. Horribilis kamatokat fizetünk. A külföldi tőkescsoportok 4-4 és fél százalékos kamatot fizetnek, ugyanakkor Románia 14 százalékos kamatot fizet kamatai után. A nemzeti agrárpárt politikája a parasztság túlzott terheinek csökkentésére, a külföldi adósságok előnyösebb rendezése és kamatcsökkentése. Bizik a jövőben, mely meghozza majd a nemzeti agrárpárt kormányra jutását is.

Parancsol egy

«REGALE»

cigaretta?

Szükséges azonban, hogy a kínálnak egy doboz cigaretta legyen.

Ne vásároljon cigaretta darabonként! Így veszít illatából és zamatából.

Csak csukott dobozban őrzi meg a cigaretta eredeti jóságát.

FELBONTATLAN csomag „Regale“ vásárolandó, mert csak abban őrzi meg a cigaretta a nedvesség azon fokát, a mely jó ízéhez és illatához annyira szükséges.

Általános baisseirányzat a külföldi gabonapiacokon

Csikágóban tovább esnek az árak

Talán évek óta nem mutattak annyira szomorúan zülalt képet a világ gabonapiacai, mint éppen most.

Belföldön továbbra is üzletelenség uralkodik s jóllehet az árak, különösen a búzáé magasak, az elmúlt napokban még ebben a tekintetben is rosszabbodás állott be.

A 660 lejes óbuza ára ugyanis leszállt 640-re, az új búzáé pedig 620-ról 605-re, ami tekintve a gyenge üzleti forgalmat, eléggé meglepő eredmény.

A külföldi piacokon a buza helyzete igen súlyos. Az árkialakulásokra nézve erősen kihatnak a chicagói tőzsde eseményei. Ma már ott tartunk, hogy a legtöbb amerikai tőzsdén a baisseirányzat olyan erős, hogy naponta pontokkal esik a buza ára.

A baissehullám ugyanakkor sajnos a tengerit sem kíméli, melynek az ára Amerikában hasonlóképpen szokatlan mélypontot ért el, még pedig éppen kampány idején.

Jugoszláviában jóllehet az árak a dinár esése következtében emelkedtek, azonban a forgalom nem túlságosan kielégítő s igen valószínű, hogy ezt a helyzetet még súlyosabbá teszi majd a jugoszláv kormány az intézkedése, mely a gazdasági moratóriumot két hónappal meghosszabbítja. A moratóriumok ugyanis általánosságban elősegítik azt, hogy a kereskedés visszatartsa az árúját és spekulálni kezdjen, miáltal a kereskedelem fennakad és egészségtelen üzleti viszonyok alakulnak ki. Meg kell jegyezni ugyan, hogy ennek az intézkedésnek a kedvezőtlen jellegével maga a jugoszláv kormány, illetve parlament is tisztában volt, amit az a tény bizonyít, hogy a moratórium-hosszabbító javaslatot eredetileg úgy kellett volna megszavazni, hogy a haladékos bizonytalan időre tartják fel, ami legalább még 1-1 évet jelentett volna.

A forgalom a gabonapiacokon mindennél jelentékenyebben, csupán Angliába érkezett egy pár jelentősebb buzaszállítvány Ausztráliából és egy nagyobb szállítmány a távol keletre indult el. A hollandiai malmok főképpen Bahia Blancabuzát vásárolnak, azoknál kisebb mennyiségben Manitoba II-t. Belgium csak a legközelebbi szükségletét vásárolja a Manitoba II. és III. búzában. Manitoba I-ben az üzlet Németország felé egészen csekély, ellenben egy pár tétel német búzáat egész közeli szállításra elf Rotterdam eladtak. Az Anglia felé irányuló német buzaszállítások a valutanehezégek miatt jelenleg szűnnek.

A nemzetközi gabonapiacokon rozsban szintén lanyhaság uralkodik. A német, lengyel és orosz ajánlatok az árak további esését vonták maguk után.

Az árpapiac is jelentős hanyatlást mutat. Mindenütt áresések következtek be. Oroszország állandó ajánlataival kedvezőtlenül befolyásolja a piacokat. Tengeriben a nemzetközi piacok irányzata lanyha, a kereslet kicsi és a nagyobb ajánlatok csak az árak lemorzsolódását vonják maguk után anélkül, hogy nagyobb üzletkötéseket eredményeznének.

A csehszlovákiai terménytőzsdéken a buza irányzata szilárd. Mivel a mai magas árak mellett is egészen csekély a búzakereslet, fel kell tételezni, hogy eddig a megbecsültnél sokkal nagyobb mennyiségeket adtak el és hogy a legközelebbi hetekben már nem lehet teljesen kielégíteni a malmok szükségleteit. Rozsot csak az áralátámasztó közegek és ezek is csak csekély mennyiségekben vettek fel a piacon. Az árpapiac a hét elején néhány ekszportőr kiterjedt zárófedezése következtében élénk volt, kötések azonban csak lényeges árengedmények mellett jöttek létre. Takarmányárpanak

osztrák számlára való eladási lehetőségei nagyon csökkentek és az elért árak nem nyújtottak alapot az üzletre. Szlovenszki paritásban.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Egy nappal elhalasztódott a Kadétkisasszony bemutatója, a Chevalier Jeanette Macdonald óriási sikere miatt. Olyan tomboló sikert aratott az új Chevalier Jeanette Macdonald film, a hercegnő szobája. (Szeress ma éjszaka), hogy a Szinkör Mozgó igazgatója elhatározta, hogy az ezt követő világláger, a Kadétkisasszonyt nem szerdán, mint az eredetileg tervezték, hanem csütörtökön mutatja be. A kadétkisasszonynak végleges bemutató dátuma tehát csütörtök. Addig változatlanul egész nap az elragadó Chvalier-operett megy.

Megkezdék a Szinkör Mozgó új apparatúrájának beszerelését. A Szinkör Mozgó új, amerikai rendszerű Telefongyár-fel szerelést már kezdik felszerelni. A munkálatok hosszabb időt vesznek igénybe. De minden bizonnyal a soron következő világláger, a Kadétkisasszony már az új rendszerű gépen kerül vetítésre. Az új készülék a legmodernebb gép és nevezetesen az, hogy az általa leadott hang teljesen elvesztette mellékzörejét, amely előrelátva, hogy a hang gépből származik.

AZ OPERA MŰSORA

Szerda, nov. 9: Othello.
Péntek, nov. 11: Tannhauser.
Vasárnap, nov. 13 (délután): A denyér.
Hétfő, nov. 14: Szimfónikus hangverseny és Scherezade (Balett premier.)

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Elisabeth Bergner: Az érzéki száj. (Melo) című nagyhatású slágerben. Műsoron kívül legújabb hangos hradó. A király látogatása Clujon.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

(Iparkamara új palotájában)
Ma, kedden premier: Boldog szívek. Ábrahám Pál világhírű magyar zeneszerző operettje Schneider Magdával, Bárony Rózsival, Georg Alexander-rel. Jön: a Sasfiók.

tengeriben jó volt a kereslet és a kínált mennyiség 1-2 f-vel magasabb áron, főként csehországi relációban, gyorsan kelt el. A múlt hét végén érvényes árak a pozsonyi terménytőzsdén: buza 78-80 kg-os 161-163, 77 kg-os 158-160 érsek újvári paritásban; rozs, belföldi 93 érsek újvári paritásban. Csehország felé: árpa, legkiválóbb minőségű, névlegesen 88-92; I-a tisztított 75-78, takarmány 65-66; tengeri, szlovenszki prompt 75, november-decemberre 77 cK érsekújvári paritásban.

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
A hercegnő szobája. Maurice Chevalier, Jeanette Macdonald, Myrna Loy, Charles Ruggles. Rendezte: Rouben Mamoulian.
Csütörtökön és a következő napokon 3, 5, 7 és 9 órákor:
Kadétkisasszony. Minden idők legnagyobb német filmoperettje. A fő szerepekben: Gustav Fröhlich és Dolly Haas. Rendezte: Bolváry. Zenéjét szerezte: Robert Stolz.

CORSO-MOZGÓ MŰSORA

Hétfő, kedd, szerda, csütörtök: Bécsi éjszakák. Romantikus filmoperett. A háború előtti Bécs muzsikáló kacagása.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órákor:
Sárga bárca. Főszerepekben: Elissa Landi, Lionel Barrymore, Laurence Olivier. Nagyhatású zsidó, orosz-tárgyú dráma. Műsoron kívül hangos heti hradó. Fox-film.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, november 8.

Bukarest. 17: Motcoi zkar: Könnyű és román zene. 20: Gretzoiu énekesnő. 20.20: Rádiózenekar. 21.15: Rádiózenekar.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12: Déli harangszó, időjárás. 12.05: Postászenekar hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: A rádió diákfélszere. 4: Előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Cigányzene. 6: Előadás. 6.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 6.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Walkür. Utána cigányzene dalokkal.

Bécs. 12.20: Schubert-dalok. 12.25: Mozart: Così fan tutte c. operája.
Belgrad. 16.30: Szórakoztató zene.
Berlin. 20.15: Wolf Hugo A Corregidor c. operája.
Frankfurt. 20.30: Simon-Grabbe: Han nibál c. zenéstragédiája.
Kassa. 14.30: A Slávia-zkar. 17: Rádiózenekar.
Milánó. 19: Könnyű zene. — 20.30:

Operett.
Osló. 20: Szimf. hangv.
Prága. 19.50: Paganini Adur, E-moll, D-dur hegedűszonátái
Róma. 17.30: Zenekari hangv.
Riga. 19.05: Romantikus zene. 20.20: Zsidó dalok.
Stockholm. 20.20: Katonazene. — 22: Szólisták.
Svájci Aleman Adó. 19.45: Népszereit zene. 21.05: Szórakoztató zene.
Svájci Romand Adó. 20: Kabarezene. 21.15: Népies est.
Toulouse. 24: Puccini: Bohémélet III. és IV. felv. részl.
Varsó. 17: Szimf. hangv. 18: Kávéházi zene. 20: Népies zene.

Szerda, november 9.

Bukarest. 19.40: Grammfón. 20: Oboa és zongorahangv. 21.15: Koganoff hegedű művész.
Budapest. 9.15: Szalónzenekar. 12: Déli harangszó, időjárás. 12.05: Cigányzene. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4: Pista bácsi ifjúsági előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Előadás. 5.25: Hduia István és Major Ervin szerzeményei. — 6.25: Olasz nyelvtanítás. 6.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangv. — 8: Gulácsy Irén felolvasása. 8.30: A Waldbauer — Hannover — Temesváry — Kerpely vonósnygyes Schubert estje.
Bécs. 21.30: Payr-zenekar szórakoztató zenéje.
Belgrad. 16.30: Szórakoztató zene.
Berlin. 19.10: Gr. 20.05: Szimfónikus hang. 24-ig: Tánczene.
Hamburg. 19.30: Karének. 20.20: Zongoraverseny.
Heilsberg. 19: Beethoven és Cornéliusdalok. 20: Szór. zene.
Kassa. 19.20: Falusi zene.
Milánó. 17: Tánczene. 19.20: Gr.
Osló. 17: Könnyű zene. 20: Szór. zene. 22.15: Kamara zene.
Pozsony. 19.20: Szalón zene.
Prága. 19.20: Szerelem akadályokkal c. hangverseny.

APRÓ HIRDETÉS

Egyzeri kölcsönél egy sző 8 lej, vagytöbb bettvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30 szavazék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Nagybányai gesztenyét, aszaltszilvát, szilvaizet szállít szolid árért Roóz, Tauti de sus, 50 százalék előleg ellenében utánvétel.

Különböző használt butorok, háztartási cikkek és női varrógép olcsó áron eladó. Brassai u. 10., hátul az udvarban.

Kiadó I-ső emeleten 2 parkettes szoba irodának, vagy más hasonló célra. Fischer Úvegudvar, Regele Ferdinand 6.

Rákóczi-uton 114 szám alatt teljes berendezéssel és lakással jömeneteli fűszerüzlet azonnal kiadó. Értekezni lehet Str. Masinisflor 6. Budaynál.

Különbejárata, szép uccai üres szoba kertes villában nov. 1-re kiadó. Gróf Kuun uccá 5.

Házvezetőnő izraelita, intelligens, egyedülálló, idős, szigorú orth. vallású, rendes fizetéssel, jó bánásmóddal kis csa ládhoz Váradra kerestetik. Ajánlatokat továbbít: Új Kelet fiókiadóhivatala Oradea, Rjmanóczy 4.

Budapestben előkelő szalonban dolgozó, nagy szabású gyakorlatlaltt rendelkező varrónő szaktudással rendelkező társat keres, esetleg betársulna már fennálló, jömeneteli női divatszalonba. Cimeket a kiadóba kér.

Csendes társként társulnék ötvenezzer lejig. „Ingatlan fedezet“ jelégére kiadóba.

Naponta 25-30 liter tehéntejet keresek. Rosenberg, Str. Filipescu 7.

Gyönyörű, hároméves nőtény farkaskutya és pompás fajmascák kaphatók jutányosan Str. Avram Jancu 5. Házmes-térnél.

Rentabilis iparvállalat egy bevezetett Engros-üzlethez működő társat keres 250-300.000 lejfel. Befektetés biztosítva, garantiálva havi 8-10.000 lej nettó kereset. Ajánlatok „Mobil“ jelégére ezen lap kiadóhivatalához kéretnék.

10,160.000

Leit fognak nyerni a

Román Állami sorsjáték

II. osztályának játékosai a November 16 és 17-iki húzásnál. A főnyeremények e húzásnál a következők: 800.000 lei, 300.000 lei, 100.000 lei azonfelül még 2447 különböző nyeremény.

Ma van utolsó napja az I-ső osztályu sorsjegyek megújításának a II. osztályra

A legszerencsésebbek mégis csak a

BANCA ILIESCU S. A. Cluj, erdélyrészi főclárusító

sorsjegyei maradnak, melyet igazol az, hogy az előző osztályon

10,239.000 lei nyereményt prompt kifizetett

Vegyen, vagy rendeljen azonnal nyerő sorsjegyet

FŐCLÁRUSÍTÓ:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér No. 20.)

HIREK

TELEFON 5-66. Royal-Mozzgo TELEFON 3-66. (AZ IPARKAMARA UJ PALOTÁJÁBAN)

Ma, kedden d. u. 3, 5, 7, 9 órákor Premier:

Boldog szívek

Abrahám Pál, a világhírű magyar zene szerző legbécsebb operettje Schneider Magdával, Bársóny Rózsival, Lee Peryvel, Georg Alexanderrel és Hermann Thiemiggel.

Jön: A SASFIÓK, WESTERN ELECTRIC CSODABESZÉLŐGÉP. Helyárak: 3 órákor minden jegy 20 lej, 5, 7, 9 órákor 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

Hétszáz cserkészleány eskütétele. Bukarestből jelentik: Tegnap délután az ONEF pályán ünnepélyes keretek között folyt le 700 cserkészleány eskütétele, Mária királyné, Ileana hercegnő és Habsburg Antal főherceg voltak jelen az ünnepségen, amelyen 12 cohorsban vonultak fel a cserkészek az ország minden részéről kiküldött delegátusokkal együtt. Az egyházi szertartás után Ileana hercegnő intézett beszédet az új cserkészleányokhoz.

Olcso zeneműhét! Nov. 3-10-ig Lepagenál antikvár és új zeneműveket hihetetlen olcsón, 3-5-10 lejért is vásárolhat. Vidékre utárvételi cserélési joggal küld. Lepage Cluj.

A végrehajtók kiűrtettek egy kassai kávéházat. Kassáról jelentik: A repülőbiztonságok óriási izgalmat keltő „miködése” után tegnap délután újabb adóháború jelenetnek volt tanuja az az ezerfőnyi tömeg, amely a város legnagyobb forgalmu kávéházát, a főúcai Astóriát körülvette. Hatalmas butorszálítókoesik és szekerek egész sora állott meg az Andrassy-palota előtt. A kávéházat becsukták és a végrehajtók minden butort szekérre rakattak. Mindez délután öt órákor, vagyis uzsonnaidőben történt, amikor a kávéház zsufolva volt vendégekkel. A kávéház tulajdonosai 39.000 korona adóval tartoztak. Erre megállapodás szerint havi 500 koronát és a napokban egy összegben 4000 koronát fizettek. Tegnapelőtt ennek dacára lefoglalták a butorokat és tegnap el is szállították. Már ki volt őrítve a kávéház, amikor a tulajdonosoknak sikerült újabb megállapodást kötni. Eszerint ma délig 10.000 koronát és egy héten belül újabb 5000 koronát törlesztettek adóra. Ezután a butorokat visszavitték a kávéházba. Persze közben az uzsonnaidő eltelt és az adóhaland által tetemes összeg veszett kárba. A jelenet a városban nagy konsternációt keltett.

Halálozás. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnapelőtt meghalt Brassóban Engel Oszkár, a marosvásárhelyi izraelita hitközség iskolaszéki elnöke és a hitközség alelnöke. Engel Oszkárban a zsidó nép egyik legjobb fiát veszítette el. A zsidó népi mozgalmakban mindig előljárt és mint a Keren Hajjeszód kuratóriumának tagja, a zsidó újjáépítés munkáját is mindenkor elősegítette. Impozáns részvét mellett temették Brassóban.

Képzeld! 30-40 lejért vehet jó gramofonlemezeket az olcsó héten, november 3-10-ig Lepagenál Cluj.

A vasárnapi divatrevü. Vasárnap délelőtt a katolikus gimnázium dísztermében nagy látogatásnak örvendő divatrevü volt, amelyen több kolozsvári divatruház és divatszalon mutatta be kreatívát. A kiállítók között szerepelt: Bernát Iboly, Kolozsvár zsidó társadalmának ez a szimpatikus tagja, aki kesztyűkreatívái val először szerepelt ezuttal a nyilvánosság előtt. A fiatal urileány művészi kidolgozásu és nyugati ízléssel megkomponált kesztyűit kivételesen nagy tetszéssel fogadta a revü nagyszámu és előkelő közönsége.

Eljegyzés. Königsberg Mirjam Lunca de Mijloc és Gutschmidt Feri Gyimes jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Zsidó dalok a rádióban. Ma, kedden este keleteurópai időszámítás szerint 9 óra 20 perckor a rigai rádió zsidó dalokat közvetít.

André Maurois: Asszonyok utja. Arra a kérdésre válaszol ez az izgalmas regény: mi legyen az asszony? Feleség, vagy szerető? Az Athenaeum 68 lejes vászonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szennzációs sorozat jegyzékét.

Ügyvédj hir. Dr. Krausz Zsigmond ügyvéd irodáját Piata Mihai Viteazul 3. szám alá helyezte át.

Kolozsvári feltaláló újfajta csavarral ajándékozta meg a mechanikát. Értékes és érdekes találmánnyal lépett a nyilvánosság elé Hajnal Miksa kolozsvári lakos. „Biztonsági csavart” szerkesztett. Az eddig használt csavarokkal szemben praktikus értéke abban áll: a felcsavarás esetében a különleges szerkezet úgy fekszik a szorító felületre, hogy azt csak erőszakos mechanikai beavatkozással lehet eltávolítani, de azért a csavar könnyen leszerelhető és visszacsavarható. Tehát nem rázódás, sem kis vagy nagyerejű mozgás nem lazítja meg a rögzített csavarokat. Igen fontos használata lehet a vasúti sínek összekötésénél, autóknaál, repülőgépeknél és az ipar minden olyan alkalmazásánál, ahol a csavar nagy megterhelésnek van kitéve. A „Biztonsági csavar” azt a célt is szolgálja egyben, mint a plomba vagy lakat. Szakkörök nagy jövőt jósolnak az új találmánynak, annál is inkább, mert az új csavarok semmivel sem drágábbak.

Neville Chamberlain az angol nagy vállalatokat a gyárak újjászervezésére hívta fel. Londonból jelentik: Neville Chamberlain Birminghamben tartott beszédben felszólítást intézett a nagyvállalatokhoz aziránt, hogy minél gyorsabban fejezzék be a gyárak újjászervezését és készüljenek fel a közeljövőben már bekövetkező gazdasági fellendülésre, mert a világ rövidesen újból abban a helyzetben lesz, hogy vásárolhasson.

Földi Mihály: Isten országa felé. A „Kádár Anna lelke” irójának új nagy regénye a tavaszi könyvpiac nagy szenzációja. Az Athenaeum 68 lejes diszvázonkötésű sorozatában. Egy-egy kötet 3-400 oldal. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a 12 kötetes szennzációs sorozat jegyzékét.

Véget ért a lancashirei textilstrájk Londonból jelentik: A lancashirei textiliparban a sztrájk véget ért s a sztrájkba lépett munkások, kiknek száma elérte a 200 ezret, hétfőn újra munkába álltak.

Ki boldog közönséges tollal írni, mikor már 150 lejért kap remek 14 karátos arany töltőtollat. Azonnal rendelje meg. Nem tetszőt becserezél Lepage Cluj.

Epekő, vesekő és hólyagkőbetegség, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és közszenyben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfiú hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s mert prostatabetegségeknel is ajánlják. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A nagyvárad Esti Kurzusok vezetője J. H. Thompson hívta meg az angol nyelv oktatására. A nagyvárad Esti Kurzusok keretében nagyvárosi színvonalu nyelvtanfolyamok működnek. Az állanyelvet és a világnyelveket kiváló filológusok oktatják kezdő, haladó és irodalmi csoportokban az intézmény több százra menő hallgatójának. Az Esti Kurzusok az idén áldozatot nem kimélve, a budapesti rádióból jól ismert angol konzul öccsét, John Herbert Thompsonot hívták meg az angol nyelv oktatására. Az Esti Kurzusok teljes foglalkoztatással véglegesen akarják biztosítani a kiváló nyelvpedagógus erdélyi letelepedését s ezért új csoportosították a várad angol nyelvoktatást, hogy J. H. Thompson két napja ezidőszent meg szabad. Ezeket a napokat, keddet és pénteket a kedvező vonatjáratok és közelsége folytán Kolozsvár is biztosíthatja magának kellő érdeklődés esetén. A kulturcél érdekében a szükséges létszám és csoportok megszervezését a Lepage könyvkereskedés vállalta, de szívesen áll rendelkezésre tájékoztatással dr. Hamburg József szemorvos is.

Csak részleges lesz az amerikai szesztilalom eltörlése. Párizsból jelentik: A lapok washingtoni jelentései szerint az amerikai szesztilalom eltörlése előreláthatólag csak részleges lesz, mert csak az amerikai szeszgyárak és farmerek ter mékeit engedik majd forgalomba hozni. A külföldről származó italokra továbbra is érvényben marad az importtilalmi törvény. Ez a lehetőség halomra döntené a francia és olasz borkereskedők, a német sörgyárak és az angol szesz párolók reményeit.

Három nagy életrajz összesen 115 lej Ludwig Goethe, Lucien, Murat: Nagy Katalin cárnő, Ninon de Lenclos vallomá sai I., II., III. 5 kötet összesen 115 lej. Kérje az olcsó könyvtár jegyzékét Lepage-nál Cluj.

Vöröstre festették a kommunisták az olasz katonák hadiemlékét a lausannei temetőben. Lausanneból jelentik: A temetőben az olasz katonák hadiemlékének oszlopát kommunisták az éj folyamán vöröstre festették be. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

Küszöbön áll az új osztrák importtilalmak életbe léptetésére vonatkozó rendelet. Bécsből jelentik: Az új osztrák importtilalmak életbe léptetésére vonatkozó rendelet kiadása küszöbön áll. Az érdekeltségek ugyan több száz árucikkre kérték a behozatal korlátozását, de a tilalmi lista ezuttal 10-12 új tételről fog szólni.

November 8-án lesz a Wizo közgyűlése. A kolozsvári Wizo hosszabb nyári szünet után ismét megkezdte munkáját. A munkaév ünnepélyes megnyitója november 8-án, kedden délután fél 5 órákor a Newyork kistermében megtartandó közgyűlés lesz. A Wizo munkája nem ismeretlen többé az egész világon valahol csak zsidók élnek, léteznek Wizo-csoportok, kik lelkesen dolgoznak egy közös ideálért. Zsidó országért, a zsidó anyáért és gyermekeért. Nincs ma már zsidó nő és anya, kit ne érdekelne a jövő, amely soha nem meredt sötétebben gyermeke utja elé, mint éppen most. Egy pincy fénysugár világít a zsidó gyermek útjára és ez a fénysugár a nyugalom és biztonság az egyenes és szilárd út, a zsidó utja Palesztina felé. Aki oda mehet, boldog és megelégedett, aki itt marad, erőt nyer a küzdelemhez az erkölcsi biztonságból, melyet Palesztina épülése nekünk és az egész zsidó népek nyújt. A Wizo-egyesületek komoly és nagy segítői az ország építésének. Erről fog beszámolni a kolozsvári Wizo a november 8-án tartandó közgyűlésén, melyre az érdeklődőket ezuton is meghívjuk. A közgyűlés programja a következő lesz: Elnöki megnyitó, tartja: Wertheimer Samuné elnök. A bécsi jul. 12-13-án tartott Wizo-nagygyűlés beszámolója, tartja: Reiter Lunka országos ügyvezető. A kolozsvári Wizo vezetősége.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Maniu Gyula Kolozsváron

A miniszterelnök késő délután felkereste Vaida Sándort és három óra hosszat tanácskozott vele a belpolitika aktuális kérdéseiről

Cluj-Kolozsvár, november 7. (Az Uj Kelet tud.) Maniu Gyula szombat éjjel a Rapiddal Kolozsvárra érkezett. A miniszterelnök a Boila-villában töltötte az éjszakát, majd vasárnap reggel Csucsára utazott és innen autón folytatta útját Badacsonyba. A vasárnapot szülőfalujában töltötte a miniszterelnök és hétfőn reggel visszatért Kolozsvárra. A délelőtt folyamán Maniu a kolozsvári kormány-párti parlamenterek látogatását fogadta, délután félnégy órakor pedig felkereste Hunyadi téri lakásán Vaida Sándort. Ere detileg a könnyebb hűléséből csak a napokban felgyógyult Vaida akarta Maniut meglátogatni, a miniszterelnök azonban úgy kívánta, hogy a kettőjük közötti találkozás elődjének otthonában törénjék meg.

Maniu és Vaida találkozása

Maniu és Vaida találkozása elé a főváros politikai köreiben nagy érdeklődés sel tekintettek. Az ellenzéki pártok ugyanis nem szünnék meg hangoztatni, hogy Vaida egyáltalán nincs megelégedve a Maniu-kormány megalakulásának körülményeivel és nem is ért egyet sok kérdésben a Maniu-kormány politikájával sem és emiatt ellenzékét készülni a Maniu-kormány ellen megszervezni. A hétfő délutáni találkozás ismét rácsafolt ezekre a verziókra. Vaida csakugyan elégedetlen bizonyos dolgokkal, de sokkal szorosabb kapcsok fűzik Maniuhoz, sem minthogy cserben tudná hagyni azt, aki veli negyven küzdelmes esztendő telt el a legnagyobb harmoniában és megértésben. Ezért a két politikus közötti viszonylatás igen szívélyes és barátságos volt. Vaida, aki egy pillanatig sem csínt titkot abból, hogy nagy megkönnyeb bülést jelent számára a miniszterelnöki gondoktól való megszabadulás, valsea. caj birtokára is meghívta Maniut, de a megbeszélésük olyan hosszúra nyúlt ki, hogy erre a látogatásra már nem maradt idő.

Vaida Kolozsváron ismertette álláspontját Maniuval

Hogy miről tárgyalt órákon át a két politikus, azt nem lehet pontosan tudni. Mindenesetre tény az, hogy a kormány válság óta Maniunak és Vaidának nem volt fizikai idejük arra, hogy bizonyos dolgokat megvitassanak egymással. Vaida a kolozsvári találkozót használta fel arra, hogy részletesen referáljon a miniszterelnöknek mindarról, ami az ő kormányelnöksége alatt történt. Ezenfelül ismertette Maniuval egy a genfi jegyzőkönyv kérdésében, mint az orosz-román megnemtámadási paktum ügyében elfogalt álláspontját. A genfi szerződést illetően Vaida határozottan leszögezte, hogy azt a jelenlegi formájában nem szabad a kormánynak aláírni. A Népszövetség pénzügyi bizottsága egyebek között a következő feltételek teljesítését követelte a Vaida-kormánytól:

1. A forgalmi adónak a duplájára való felemelését.
2. A tisztviselők fizetésének husz százalékkal való leszállítását.
3. A tisztviselők számának 10 százalékkal való csökkentését.
4. Genfi szakértőnek a Banca Naționale ügyvezető-igazgatóságába való kinevezését.

A jegyzőkönyv szerint, amelyet Madgearu annakidején elfogadásra ajánlott a kormánynak, a fenti feltételeket november elsejéig végre kellett volna hajtani. Nos, Vaida, aki annakidején a feltételek aláírását megtagadta, ma is azon az állásponton van, hogy ezek a feltételek épügy elfogadhatatlanok, mint a terminus, amelyet a pénzügyi bizottság a feltételek teljesítésére „engedélyezett”. A tegnapi délutáni megbeszélés eredménye képen valószínűnek látszik, hogy Maniu a feltételek enyhítését fogja kérni a Népszövetség pénzügyi bizottságától és egészen bizonyosra vehető, hogy a mai for-

májában nem fogja a kormány a jegyzőkönyvet aláírni.

Az orosz szerződés kérdése

Szóba került a megbeszélés során a megnemtámadási szerződés kérdése is. Vaida Sándor ismertette Maniuval az ő miniszterelnöksége alatt lefolyt tárgyalások részleteit Maniuval. A Vaida-kormány bukása óta bekövetkezett események mindennél jobban bizonyítják, hogy mennyire helytálló volt a politika, amelyet Vaida ebben a kérdésben folytatott. Zaleski lengyel külügyminiszter lemondása után a lengyel-román barátság még inkább meglazult, a franciák pedig ha-

sonlóképpen nem csinálnak titkot abból, hogy a román-orosz tárgyalások további sorsa nem érdekli őket. Romániát ebben a pillanatban a teljes izzólási veszedel me fenyegeti. Vaida kijelentette Maniunak, hogy ezért az izzólásért egyedül Titulescut illeti a felelősség és hogy véleménye szerint nem emesz jó, ha a Maniu-kormány osztozkodni fog ebben a felelősségben.

Maniu tegnap este nyolc órakor visszautazott Bukarestbe. A miniszterelnököt a pályaudvaron a kolozsvári hatóságok vezetői, valamint a kormánypárti parlamenterek köszöntötték.

Feng kínai tábornok kommunista jellegű szövetséget kötött Szovjetországgal

Párizs, november 7. Sanghaji hírek szerint Feng kínai keresztény tábornok a napokban visszatért Kínába Moszkvából. Ugy látszik kommunista jellegű szövetséget kötött a nankingi kormány ellen, mert meg akarja támadni még ezután megszervezendő sereg élén a nankingi kormánynak Csang Kai Sek parancsnoksága alatt álló hadseregét.

Még nem ért véget a berlini közlekedési sztrájk

Berlin, november 7. A közlekedési sztrájk még nem ért véget. A közlekedési társaság 18 ezer alkalmazottja közül 11 ezer jelentkezett eddig munkára. A nap folyamán a villamosok a vonalak felén forgalomban voltak, néhány földalatti vonalon is fentartották a forgalmat. Estig szabotázs- és terrorcselekmények nem fordultak elő. Este

több kerületben közúttal árasztották el a kocsikat. Számos utas üvegszilánkoktól könnyebben megsebesült. A karhatalom a tettesek nagyrészét elfogta. Letartóztattak nemzeti szocialista és kommunista csoportokat is, amelyeknek tagjai éles köveket szoritottak be a sínek közé és homokot hintettek be az alépitménybe.

Nem lesz koronatanács a román-orosz megnemtámadási szerződés ügyében

Filialiti és Cadere fogják vezetni a román-orosz tárgyalásokat

Bucuresti-Bukarest, november 7. Az Epoca szerint valószínű, hogy a megnemtámadási szerződés tárgyalásait román részről Filialiti és Cadere meghatalmazott miniszterek fogják vezetni. Cadere egyébként vasárnap este Bukarestbe érkezett és hétfőn kihallgatáson jelent meg Titulescu külügyminiszternél.

November 20-án kezdődik a leszerelési konferencia új ülészaka. Eddig Titulescu képviselte Romániát a konferencián, kérdéses azonban, hogy a

külügyminiszter most is eleget tehet-e ennek a feladatnak, ha pedig nem, hogy kit fog választani.

Méletékes helyen megcáfolják egyes lapoknak azt a híret, hogy koronatanácsot fognak tartani a külpolitikai problémák, vagyis az orosz megnemtámadási szerződés és genfi jegyzőkönyv kérdésében. Ennél sokkal valószínűbb, hogy a király külön-külön audiencián fogja fogadni az egyes pártok vezetőit és véleményüket fogja kérni a különböző problémákról.

ősz és téli szöveteket, jobban és olcsóbban, a golya áruházban vásárol, siessen mielőtt elköltötte a fizetését.

Irországban a Cosgrave-párt fehér hadseregének és az ír köztársasági hadsereg összecsapását várják

London, november 7. Aligha lesz elkerülhető Irországban a Cosgrave-párt fehér hadseregének és az ír köztársasági hadseregnek összecsapása. Mindkét szervezetnek hatalmas titkos arzenáljai vannak. A helyzet igen súlyos. A szovjet cáfolja azt a hírt, hogy szovjethajók fegyvereket és lőszert csempészték volna az ír szabadállam kikötőibe.

A bázei kanton súlyos adóval terhelte meg a Nemzetközi Fizetések Bankját

Bazel, november 7. A kanton évi ötvenezer svájci frank adóval terhelte meg a Nemzetközi Fizetések Bankját. A pénzügyi bizottság eddig adómentességet élvezett, de a lausannei határozatok óta megszűnt jótétbank lenni és elvesztette az adómentességre vonatkozó jogát.

Tókióban újabb terrorista összeesküvést lepleztek le

London, november 7. Tókióban terroristák új összeesküvést leplezték le. A letartóztatott állítólag tervbe vették a japán főváros villamosművének megbénítását s az éjszaka leple alatt a kormány tagjait és más politikai előkelőségeket el akartak tenni láb alól.

Erőteljesen megnövekedett a newyorki nagybankok betéeteinek összege

Newyork, november 7. A készpénzhalmozás csökkenése az utolsó hónapokban a nagybankok betéeteinek erőteljes megnövekedését vonta maga után. A tíz vezető newyorki pénzügyi intézet betétkészlete, amely 1930 közepén 9 milliárd dollárral rekordmagasságot ért el s ez év közepén 6 milliárdra esett vissza, 11 százalékkal újra 6.7 milliárd dollárig emelkedett.

A stressai konferencia pénzügyi bizottsága befejezte ülészakát

Róma, november 7. Stressában a lezárt konferencia pénzügyi bizottsága, amely ott dolgozta ki jelentéseit, befejezte ülészakát. Állítólag nem tudtak teljes meg egyezésre jutni abban a kérdésben, hogy milyen módon és milyen összegekkel lehetne a dunai országok helyzetén segíteni.

Cionista diens. A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helycsoportja szerdán este félkilenc órai kezdettel a Szövetség helyiségében (Piata Unirii 22., I. em.) rendezte meg a téli szezon első diensjét. Revüt Kaszner Rezső tart majd dr. Gelber kezdi meg előadásorozatát „Palesztina története a második Teplom lerombolása óta” címmel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10, sz. Telefon 9-77.

Taxa postală plătite în nu
No 224.718

da Baron L. F.
Telefon: 9-77
Havonta 118,
évre 600, egé
földre: Havo
félévre 6, egé
detések díjaz
KELET” az
sáidóság egye
teink utány
rás megjelölé

Stere és T

Két érdekes
nak. Az egyik
játzott, a má
elem. Sterén
akart valamit
lesznek nincs
akart valamit,

Róluk járja
köreiben az al

A bucovi bi
igen szívélyes
talált Titulescu
azt hitte, hogy
zódás kérdése
tálni. Felszere
dokumentumok
beállított Titul

tett és a külü
fogott „martir
Stere anyagi t
félórán kereszt

— Ha idehiv
talán, hogy én

De alig kezd
beszarábiai vez
szakítja és foly
Ujjab egy óra
kalapját, az ak
nélkül otthagyt

Amikor egyik
hogy milyen i
találkozórol, ig

— Akárki is
ember ez a Ti
meg tudja ma
val...

Palesztina

Az amerikai
lesztinába mene
Előrehaladott
Transzjordánián
számára való m

Érdekes zsidó
csak lappangott
jogva mertük ki
jordánia. Addig
hető volt a galu
reven, mondhat
gel zárkózt el

Ma: Weizman
rozza Transzjor
nelmi összefüg
között. Másrészt
nikusan idegenk
ömlik Palesztiná

Hogy mik az
már mindenki lá
számunkra. Min
hetőség bedugul
zsidó egzisztenci

ez nemcsak a g
lását, hanem po
magával. És csá
nem az angolok
lassu a zsidó or
dők jóvoltából.

tunk gyengék és
günk miatt koke
kal.

Most látja, ho
tenni és építeni.
kon áll. Sőt, eg
jordániába is és
látózni a bevánd

politikai kampár
peticióira. Uj gaz
lett kiépítünk
ditotta a politika

Eddig egyfor
az angoloktól és
Az angolok jó
höz mérk és ez
ken az arab vesz

Vajha, a jó id
a zsidó nép...

Fasiszta am

Az amnesztia
jövátétel. A hata
szemben, akik ige
és a szándékokat
bak nálánál, de
arra, hogy fellá

tetsző rendszerek

Tiszta való nem amitas, **CZINK-nél** készül legszebb festés és tisztítás